

ဘုန်းကြီးရဲ့ မွေးရာပါ စရိုက်တစ်ခုက ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ဇာတ်လမ်းအတိုင်း သရုပ်ဆောင်သူတွေ နဖူးကြော ပါးကြော တင်းအောင် ဝိုင်းတော့ရင် အတုလုပ်ပြမှန်း သိနေလို့ ဘာဖီလင်မှ မရှိတဲ့အပြင် ရယ်ချင်လာတယ်။ အဲဒါကြောင့်ပဲ ရုပ်ရှင် ဗွီဒီယိုတွေကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ကြည့်လေ့ မရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာအေးမှာတုန်းက ဘုန်းကြီးစန် (အရှင်စန္ဒဝရ-မြောင်းမြ)ရဲ့ အခန်းကို သွားရင်းနဲ့ တီဗွီကလာနေတဲ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုကို အမှတ်မထင် ရုပ်ကြည့်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအထဲမှာ သရုပ်ဆောင် သူဟာ ရောဂါတစ်ခုကြောင့် မိမိရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ နီးနေတာကို ကြိုသိနေပေမယ့် အဲဒါကို မေ့ထားပြီး မသေခင်မှာ ပျော်ပျော်နေဖို့ ကြိုးစားနေပုံ လုပ်ပြတယ်။ ကြည့်ရင်းနဲ့ .. ငါ့ကိုယ်တိုင်ကော၊ နီးမှန်းမသိ ဝေးမှန်းမသိ၊ မနက်ဖြန်လည်း ငါ့ရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ ဘဝနောင်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ထားနိုင်လို့ သိနေတာကတောင် ပိုကောင်းအုံးမလားလို့ တွေးခဲ့ဖူးတယ်။ အိုဘယ့် ကံနယ် .. မကြာမီက ဘုန်းကြီးနဲ့ နီးစပ်တဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ limited life (ကန့်သတ် သက်တမ်း) ရှိတဲ့ အခြေ အနေနဲ့ လက်တွေ့ ကြုံဆုံရတယ်။

သူနာမည် ခိုင်မင်းလှ။ အသက် ၂၆ နှစ်။ အမေရိကမှာ ဆွေမျိုးမရှိ၊ ရောက်တာလေးလကျော်ပဲ ရှိသေးတယ်။ တစ်မနက်မှာ မထိနိုင်လောက်အောင် ပေါင်တွင်းက နာလို့ အရေးပေါ် ဆေးရုံကို တက်ရတယ်လို့ သူဖုန်းခေါ်တာနဲ့ နေ့ဆွမ်း စားပြီးတဲ့အခါ ဖိနပ်စိမ့်ထဲက သူတက်နေတဲ့ Banner Health ဆေးရုံကို လိုက်သွားတယ်။ ဘုရားရေ .. သူရောက်နေတဲ့ အခန်းက ကင်ဆာအထူးခန်း။ စိတ်ထဲက ဖွဟေ့ .. လွဲစေဖယ်စေ ဒါမျိုးတော့ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ဆုတောင်းပြီး အခန်းထဲ ဝင်သွားတယ်။ လူနာကတော့ ပြုံးပြုံးပါပဲ။ ခဏကြာတော့ အမျိုးသမီး ဆရာဝန်တစ်ယောက် ဝင်လာပြီး ခိုင်မင်းရဲ့ အနီးစပ်ဆုံးလူနဲ့ ဆွေးနွေးစရာ ရှိတယ်တဲ့။ ငါ့ပါပဲဆိုလို့ ဆရာဝန်မ နောက်ကို ဘုန်းကြီး လိုက်သွားရတယ်။ သူ့စာပွဲကို ရောက်တော့ ဆရာဝန်မက ရှေ့အပတ်မှာ ခိုင်မင်းလှရဲ့ ပေါင်ကို ခွဲစိတ်မယ်၊ အရေးကြီးရင် ဖုန်းဆက်ခေါ်မှာ ဖြစ်လို့ ဖုန်းနံပတ် ပေးနိုင်မလားတဲ့။ ဆရာဝန်မ ပြောပုံ ဟန်ပန်အရ အတော် အရေးကြီးတဲ့ လူနာမျိုး ဖြစ်နေလို့ Oh, yes, ခိုင်မင်းက ဘာရောဂါလဲ ဆိုတော့ Leukemia (သွေးကင်ဆာ)တဲ့။

ဒီအကြောင်းကို လူနာကို မပြောဘဲ စိတ်လေးလေးနဲ့ ဘုန်းကြီး ဆေးရုံက ပြန်ခဲ့တယ်။ ခိုင်မင်းနဲ့ အတူနေတယ်ဆိုတဲ့ လူငယ်ကို ဖုန်းဆက် မေးကြည့်တော့ သူလည်း ဘာမှ မသိဘူးတဲ့။ ဒါပေမယ့် ကံကောင်းလို့ ခေါင်းအုံးအောက်က သူ့ခိုင်ယာ ရီကို ဖတ်ပြီး လူငယ် ပြောပြပုံက .. ခိုင်မင်းလှ မလေးရှားမှာ အလုပ်လုပ်နေတုန်း ပေါင်ရိုးနာလို့ ဆေးရုံတက်ရာမှာ သွေးကင်ဆာ ဖြစ်နေမှန်း သိခဲ့တယ်။ တစ်နှစ်လောက်ပဲ အသက်ရှည်နိုင်တော့မှာပဲ အိမ်ပြန်ပြီး မိသားစုနဲ့အတူ နေသင့်ကြောင်းနဲ့ ချစ်သူရှိရင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပြီး အိမ်ထောင်ပြုလိုက ပြနိုင်ကြောင်း ဆရာ ဝန်က ပြောပေမယ့် မိမိရဲ့ ပုရပိုလွှာကို မိဘတွေကို မပြချင်တော့ဘူးတဲ့။ ဒီအတွင်း အမေရိကကိုလာဖို့ အခွင့်အရေးရတော့ အမေရိကမှာ ကုသရင် ပျောက်နိုင်မလားဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ လာခဲ့တာတဲ့။ တစ်လလောက် ကြုံရာအလုပ် လုပ်သေးတယ်။ လက်စသတ်တော့ လူနာဟာ ပြုံးနေပေမယ့် မိမိရဲ့အဖြစ်မှန်ကို သိပြီးသားကိုး။ သူ့နေရာမှာ ငါဆိုရင် ဘယ်လိုနေမလဲလို့ စဉ်းစားရင်း ပေါင်ကို ခွဲစိတ်တဲ့နေ့မှာ ဆေးရုံကို သွားခဲ့ပြန်တယ်။

ခိုင်မင်းလှကို အထူးခန်းမှာ ထားတဲ့အတွက် သူ့အခန်းကို မဝင်ခင် လက်ကို ဆပ်ပြာနဲ့ဆေး၊ ရာဘာလက်အိတ်နဲ့ ပိုးသတ်ထားတဲ့ အဖြူရောင် တစ်ခါသုံး နောက်ခွဲ ဝတ်ရုံကို ဝတ်ပြီး ဝင်ရတယ်။ ငါ့ညီ .. နေကောင်းလား ဆိုပြီး လက်ကလေး ကိုင်ကြည့်တယ်။ ခိုင်မင်းက နာတာတော့ နည်းနည်း သက်သာတယ်၊ မကြာခင် ကောင်းသွားမှာပါတဲ့။ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက ငါ့ညီ ဆေးရုံမှာနေတုန်း တစ်နေ့ကို ဂုဏ်တော်ကိုးပါးလုံး ပုတီးဆယ်ပတ်စီ ပြည့်အောင်စိပ်ကွာဆိုပြီး ဒကာမ ဖြူဖြူအေး အိန္ဒိယမှာ တာဝန် ထမ်းနေစဉ်က လူလိုက်တဲ့ နံ့သာပုတီးကုံးလေးကို စွန့်တော့ စိပ်ပုံမယ် ကတိပေးရင်း အားကိုးတကြီးနဲ့ ပုတီးကို ယူရှာတယ်။ ဘုန်းကြီး တတ်နိုင်တာလည်း ဒါပဲလေ။ ဒီလိုနဲ့ ဆေးရုံမှာ နှစ်ပတ်လောက် ကြာတော့ ခိုင်မင်းလှကို Chemotherapy လုပ်တယ်။ အပြင်မှာ ဘုန်းကြီး တွေ့ရတာတော့ ပန်းနရောင် ဆေးရည်တစ်မျိုးကို သွင်းတာပဲ။ တစ်ချိန်တည်းမှာ ဓာတ်လည်း ကင်တယ်။ နှစ်ပတ်အတွင်း ပိန်ချုံ့ပြီး နဂိုရုပ်သွင် ပျောက်သလောက် ဖြစ်သွားတယ်။ သုံးပတ်လောက် ကြာတော့ အစားအစာ ပြန်စားပြီး ထူထူထောင်ထောင် ဖြစ်လာလို့ ဆရာဝန်က ဆေးရုံမှာနေရင် ရတယ်ဆိုပေမယ့် လူနာက ဆေးရုံအစားအစာကို ငြီးငွေ့လို့ ပြောင်းချင်တယ်ဆိုတာနဲ့ ကိုထွန်းမောင်နဲ့ တိုင်ပင်ပြီး မိတ်ဆွေဒကာ လူပျိုကြီး မစ္စတာ ဆွန်းဝီးရဲ့ အိမ်ကို ပြောင်းထားလိုက်တယ်။

မစ္စတာ ဆွန်းဝီးက မလေးရှားလူမျိုး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ။ အင်မတန် နှလုံးသား ပျော့ပျောင်းပြီး စာနာတတ်တဲ့ ကွန်ပျူတာ ပညာရှင်။ ထွန်းမောင်နဲ့ ဆွန်းဝီးက အတူတူ နေလို့ တစ်လှည့်စီ ချက်ပြုတ် ကျွေးမွေးရင်း ခိုင်မင်းလှကို စောင့်ရှောက်ပေးကြတယ်။ ဆွန်းဝီး

အိမ်မှာ တစ်ပတ်ပဲ ကြာတယ်။ မနေနိုင်အောင် ခေါင်းကိုက်လို့ 911 (ပုလိပ်ကား) ခေါ်ပြီး ဆေးရုံ (Mayo Clinic)ကို ပို့ရတယ်။ ဆွန်းဝီးက ရေးကြီးသုတ်ပျာနဲ့ ဒီညတောင် လွန်ပျံမလားဆိုပြီး ဘုန်းကြီးဆီ ဖုန်းဆက်လို့ နောက်နေ့ ကားနဲ့ တစ်နာရီလောက် ဝေးတဲ့ Mayo ကို လိုက်သွားတယ်။ သတိပြန်ရနေပြီ။ ဒီလိုနဲ့ နှစ်ပတ်အကြာ Chemo ထပ်လုပ်ပြီးတဲ့အခါ လူနာဟာ ပင်ကိုရုပ် ပျောက်သွားတယ်။ ခေါင်းမှာလည်း ဆံပင် လုံးဝမရှိတော့ဘူး။ ဆရာဝန်က ခြင်ဆီအစားထိုး ကုသရင် ပြန်ကောင်းနိုင်တယ် ပြောလို့ ညီအစ်ကို မောင်နှမရင်းရဲ့ ခြင်ဆီနဲ့ အစားထိုးနိုင်ဖို့ ကြိုးပမ်းရင်း ခရီးက ကွာလှမ်းတော့ မအောင်မြင်တာနဲ့ နှစ်လကျော် ကြာတဲ့အခါ နောက်ကျသွားပြီ ဖြစ်လို့ ကုမရနိုင်တော့တဲ့အတွက် လူနာကို Hospice ကို ပို့မယ်လို့ ဆေးရုံက ပြောလာတယ်။

Hospice ဆိုတာ ဆေးရုံ မဟုတ်ဘူး။ ဆရာဝန်၊ သူနာပြု၊ ဝန်ထမ်းတွေ ရှိပေမယ့် လူနာရဲ့ နောက်ဆုံး နေ့ရက်တွေမှာ မနာမကျင် သက်သောင့် သက်သာရဖို့ ပြုစုပေးရုံမျှ ဖြစ်ပြီး ရောဂါ ပျောက်အောင် ဆေးမကုသဘူး။ အလှူငွေတွေနဲ့ ရပ်တည်တယ်။ သက်တမ်း ကန့်ချက်ရှိပြီး မိသားစုတွေက နေ့တိုင်း အလုပ်ကိုယ်စီနဲ့ ဖြစ်လို့ အိမ်မှာ ကောင်းကောင်း မပြုစုနိုင်ရင် ဒါမျိုးကို သွားရတယ်။ ကုန်ကုန်ပြောရင် လူနာ နောက်ဆုံး ခေါင်းချမယ့် နေရာပါပဲ။ Mayo က ဆရာဝန် အပြောအရ ခိုင်မင်းလှရဲ့ သက်တမ်းက လေးပတ်မှ ခြောက်ပတ် အတွင်းတဲ့။ ဒါနဲ့ Mesa မြို့က Hospice ကို ရွှေ့ခဲ့တယ်။ ကားနဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းက ၁၅ မိနစ် လောက်ပါပဲ။ မေတ္တာရှင် ဆွန်းဝီးလည်း နားရက်ခွင့် တစ်လယူပြီး Hospice ကနေ ဘုန်းကြီးကျောင်းကို နေ့တိုင်း ပို့ပေးရှာတယ်။ ခိုင်မင်းလှကို သာမဏေ တစ်နေ့ ပြုပေးတယ်။ Chemo ဆေးကြောင့် သွေးနီည အားကောင်းလာလို့ လူနာဟာ အခိုက်အတံ့ စားသောက်နိုင် လမ်းလျှောက်လာနိုင်တယ်။ စေတီမှာ ပုတီးစိပ်၊ နိုင်ရာ ဝေယျာဝစ္စလေးတွေလုပ်၊ ဗုံးဘောလအော မှည့်ဝင်းနေတဲ့ လိမ်မော်သီးတွေ ခူးစားကြ၊ ဓာတ်ပုံရိုက်ကြ၊ ညမိုးချုပ် Hospice ကိုပြန်။ နောက်ဆုံးရက်ကို မေ့ထားနိုင်တဲ့ ပျော်စရာ နေ့လေးတွေပေါ့။

ဒီမနက် (ဒီဇင်ဘာ ၆၊ ၂၀၁၀) ဖုန်းလာလို့ ကိုင်လိုက်တော့ ခိုင်မင်းလှ ခေါ်တာ။ ခေါင်းကိုက်နေလို့ ဒီနေ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းကို မလာနိုင်ဘူးတဲ့။ နောက်နှစ် ရက်အကြာ သွားတွေ့တော့ သူမထနိုင်တော့ဘူး။ Pain Killer ဆေးရည်တွေ သွင်းထားလို့ ရီဝေနေပုံရတယ်။ ဘုန်းကြီးကိုတော့ မှတ်မိသေးတယ်။ စနေညနေမှာ ထပ်တွေ့တော့ သတိမရတော့ဘူး။ အင်ဒိုနီးရှန်း သူနာပြုမက မျက်ခွံကို လှန်ကြည့်ပြီး “အဲဒါ သူ သွားတော့မယ့် လက္ခဏာပဲ”တဲ့။ ဆွန်းဝီးက Hospice မှာ ညအိပ်မယ်ဆိုလို့ ထူးရင် အချိန်မရွေး ငါ့ဆီ ဖုန်းဆက်၊ ငါလိုက်လာခဲ့မယ် ဆိုပြီး ညရှစ်နာရီကျော်မှ ဘုန်းကြီး ပြန်ခဲ့တယ်။ နောက်နေ့ မနက်မှာတော့ မေတ္တာသုတ်ကို ရွတ်ပြီး ခိုင်မင်းလှရဲ့ နောက်ဆုံး အချိန်ကို

ဆွန်းဝီးနဲ့အတူ စောင့်ကြည့်နေတယ်။ ၁၀ စက္ကန့်ခန့် တစ်ကြိမ် အသက်ရှူ ရပ်သွားတယ်။ ပြန်ရှူတယ်။ နံနက် ၁၀း၄၅ နာရီမှာ ဆွန်းဝီးနဲ့ တရုတ်ဘူဖေးဆိုင်မှာ ဆွမ်းစားပြီးအပြန် ခဏနားဖို့ ဘုန်းကြီးက ပြန်မယ် လုပ်တော့ ဆွန်းဝီးက ခိုင်မင်းလှရဲ့ Death Certificate (သေဆုံး အတည်ပြုမှတ်တမ်း)အတွက် Hospice ကို ခဏဝင်တယ်။ မကြာဘူး၊ ဖုန်းမြည်လို့ ကိုင်လိုက်တော့ ဆွန်းဝီးက “He was gone” တဲ့။ အဲဒါ ဒီဇင်ဘာ ၁၂၊ ၂၀၁၀၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ မွန်းလွဲ ၁ နာရီ။ ဆွန်းဝီးက အခန်းထဲမှာ စောင့်နေတယ်။ မကြာမီ ဆရာဝန် ရောက်လာပြီး စစ်ဆေးတော့ ဆုံးပြီတဲ့။ လက်ဖျားတော့ နွေးနေသေးတယ်။

ဆရာဝန် ထွက်သွားတဲ့အခါ ဘုန်းကြီး မေတ္တာသုတ်ကို ရွတ်တယ်။ နှစ်နာရီခန့် ကြာမှ Motuary (ရေခဲတိုက်)က လူနှစ်ဦး ရောက်လာတယ်။ မျက်နှာဖြူမျိုး အကြီးလူက ညင်သာချိုမြတ် မျက်နှာထားနဲ့ “ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ဝမ်းနည်းပါတယ်” ပြောပြီး ယူနိုင်ပါပြီလားတဲ့။ Yes ဆိုတော့မှ ကိုယ်စီ လက်အိတ် ဝတ်ကြပြီး အိပ်ယာခင်း ဘေးစွန်းကို ကိုယ်လုံးကိုပတ်၊ အသင့်ရှိနေတဲ့ ပိတ်ဖြူစနဲ့ မျက်နှာထိ ဖုံးအုပ်ပြီး တွန်းလှည်းပေါ်တင်တယ်။ ဆွန်းဝီးက ခိုင်မင်းရဲ့ မျက်နှာ စောင်းနေတာကို ပြန်တည့်ပေးလိုက်သေးတယ်။ အငယ်လူက လက်ပြပြီး bye တဲ့။ ဘုန်းကြီးတို့လည်း လက်ပြ နှုတ်ဆက်လိုက်ကြတယ်။ မိဝေးဘဝေးနဲ့ လူငယ်တစ်ဦး မိမသိ ဘမသိနဲ့ တစ်ပြည်တစ်ရွာမှာ ဆုံးရှာပြီကောလို့ သံဝေဂ ပွားနေမိတော့တယ်။

Motuary မှာ အလောင်းကို သိမ်းထားပေးတယ်။ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူတွေက အလောင်းကို ခွဲစိတ်ပြင်ဆင်ခိုင်းပြီး Viewing (အသုဘရှု) အခမ်းအနား လုပ်ကြတယ်။ ချမ်းသာသလို ချဲ့ကြတာပေါ့။ ဘုန်းကြီးတို့က Viewing ကို ပြာကိုပဲ လုပ်မှာ ဖြစ်လို့ သူတို့ မီးရှို့ပြီးတဲ့အထိ တစ်ပတ် စောင့်ရတယ်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၃၊ ၂၀၁၀ နံနက် ၈း၃၀ မှာ ဦးကေလာသနဲ့ ဦးကောဝိဒ ဘုန်းကြီး နှစ်ပါး၊ ဆွန်းဝီး၊ ထွန်းမောင်နဲ့ အခြားမိတ်ဆွေ ငါးယောက် Motuary ကို သွားပြီး အရိုးပြာကို Viewing လုပ်ရာမှာ မေတ္တာသုတ်ကို ရွတ်ပြီး အမျှဝေရုံပါပဲ။ အလောင်း ထိန်းသိမ်းခန့် မီးရှို့ခ \$ ၆၀၀ ကို မစွတာ ဆွန်းဝီးကပဲ လှူဒါန်းတယ်။ စကားမစပ်၊ ဆေရုံကို စတက်တဲ့ အချိန်ကစပြီး ကုသစရိုက် အားလုံးကို State Insurance (ပြည်နယ်အာခမ်)က ကျခံပေးပါတယ်။ ဆွန်းဝီးဆီမှာ ရှိနေတဲ့ လက်ခံဖြတ်ပိုင်းပါ ငွေကြေး ပမာဏကို ပေါင်းကြည့်တဲ့အခါ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ သုံးသိန်းကျော်တယ်။ အင်း .. ဒါလည်းပဲ သူ့ထိုက်နဲ့ သူ့ကံ ဆိုနိုင်ပေမယ့် စေ့စေ့တွေးရင် ရေးရေး မြင်နိုင်တဲ့ သံဝေဂယူဖွယ်ပဲ မဟုတ်ပါလား။ □